

Doğma, canım-varlığım qədər
sevdim Azərbaycanım
mənim qibləgahımdır

Ilham Aliyev

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 217 (21.369)

5 noyabr 2015-ci il, cümə axşamı

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Rəsmi xronika

Noyabrın 4-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Zaqatala rayonuna səfərə gedib.

Dövlətimizin başçısı Zaqatala şəhərindəki Heydər Əliyev Parkında xalqımızın ümummilli liderinin abidəsini ziyarət edib, önünə gül dəstəsi qoyub.

Prezident İlham Əliyevə parkda aparılan abadlıq işləri barədə məlumat verilib. İndi bu park Zaqatala sakinlərinin, rayona gələn qonaqların ən sevimli istirahət mərkəzinə çevrilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 4-də Zaqatala-Danaçı-Aşağı Çardaxlar avtomobil yolunun, Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa edilmiş "Qızılgül" körpələr evi-uşaq bağçasının, Zaqatala şəhərində Heydər Əliyev Mərkəzinin, Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun Zaqatala filialının yeni inşa olunan binasının açılışlarında iştirak edib, Yevlax-Balakən magistral yolunun Yuxarı və Aşağı Tala kəndlərinin, həmçinin Zaqatala şəhərinin ərazisindən keçən hissəsinin genişləndirilməsi və abadlaşdırılması işləri ilə tanış olub.

Noyabrın 4-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Zaqatala rayonuna səfərini başa çatdıraraq Şəkiyə gedib.

Naxçıvanda xalq yaradıcılığı sərgisi keçirilir

Noyabrın 4-də "Naxçıvanqala" Tarix-Memarlıq Muzey Kompleksində xalq yaradıcılığı sərgisinin açılışı olmuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov xalq yaradıcılığı sərgisinin açılışında iştirak etmişdir.

Ali Məclisin Sədri bu münasibətlə keçirilən tədbirdə çıxış edərək demişdir: Naxçıvan şəhərində xalq yaradıcılığı sərgisinin keçirilməsində məqsəd milli dəyərlərimizi yaşatmaq və təbliğ etməkdir. Milli dəyərləri yaşatmaq xalqın tarixini yaşatmaq deməkdir. Əgər hər bir xalq öz kimliyini ortaya qoymaq istəyirsə, ilk növbədə, milli dəyərlərinə istinad etməlidir. Bu zərurəti əsas götürən ulu öndər Heydər Əliyev ötən əsrin 70-ci illərindən başlayaraq Azərbaycan xalqının milli dəyərlərinin və tarixi yaddaşının bərpası istiqamətində mühüm qərarlar qəbul etmişdir. Bu dövrdə Azərbaycanın bölgələrində yeni tarix-diyarşünaslıq muzeyləri tikilmiş, xalq sənətinin inkişafına və mövcud nümunələrin mühafizəsinə diqqət artırılmışdır. Azərbaycan Konstitusiyasında ən ali milli dəyərlərimiz olan ana dilimiz dövlət dili kimi təsbit olunmuş, xalqın ruhunu, tarixini, milli dəyərlərini təbliğ və tərənnüm edən çoxsaylı əsərlər yaradılmışdır. Həmin

cənab İlham Əliyev də milli ruhu qorumağın, inkişaf etdirməyin və gələcək nəsillərə çatdırmağın əsas şərtini milli dövlətçilikdə görərək qeyd etmişdir ki: **"Güclü iqtisadiyyat yaratmaq olar, bölgədə güclü mövqelərə malik olmaq olar, ancaq milli dəyərlər olmadan heç bir ölkə, heç bir xalq inkişaf**

gücləndirməli, istedadlı gəncləri xalq sənəti sahələrinə cəlb etməliyik. Milli dəyəri olmayan xalqın keçmişi olmadığı kimi, gələcəyi də yoxdur. Bu səbəbdən də milli dəyərlər, xalq yaradıcılığı, əsrlər boyu yaranan mənəvi və maddi-mədəniyyət nümunələri ətraflı öyrənilməli, ənənəvi sənət sahələrinin dirçəldilməsi, onların tətbiq və təbliğ olunması istiqamətində işlər davam etdirilməlidir.

"Milli köklərə, milli dəyərlərə qayıdış hər kəsi düşündürməlidir", – deyən Ali Məclisin Sədri bildirmişdir ki, biz bu gün milli dəyərlərimizi, adət-ənənələrimizi qoruyub-yaxatmaqla, xalq yaradıcılığı sahələrinə yeni həyat verməklə, əslində, milli kimliyimizi qoruyuruq. Ona görə də hər bir rayonun, kəndin milli dəyərlər sistemi ardıcıl öyrənilməli, qədim sənətkarlıq sahələri üzə çıxarılmalı, unudulmaqda olan dəyərlər bərpa olunmalı, el sənətkarlarının fəaliyyətinə dəstək verilməlidir. Heç şübhəsiz ki, bu gün sahib olduğumuz ən ali dəyərimiz milli dövlətçiliyimizdir. Xalqımızın sabitlik və rifah içində yaşamasıdır. Ona görə də milli-mədəni irsimizə qayğı göstərməklə yanaşı, dövlət müstəqilliyimizin də qədrini bilməli, onu qorumaq, ölkəmizin inkişafı və tərəqqisi yolunda çalışmalıyıq.

gücləndirməli, istedadlı gəncləri xalq sənəti sahələrinə cəlb etməliyik. Milli dəyəri olmayan xalqın keçmişi olmadığı kimi, gələcəyi də yoxdur. Bu səbəbdən də milli dəyərlər, xalq yaradıcılığı, əsrlər boyu yaranan mənəvi və maddi-mədəniyyət nümunələri ətraflı öyrənilməli, ənənəvi sənət sahələrinin dirçəldilməsi, onların tətbiq və təbliğ olunması istiqamətində işlər davam etdirilməlidir.

dövrdə Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıq eposu olan "Dədə Qorqud", xalqımızın müstəqillik uğrunda mübarizə tarixini və qəhrəmanlıq ənənələrini təbliğ edən "Babək", azərbaycanlılara xas olan Novruz ənənələrini ilk dəfə ekranlara çıxaran "Dəli Kür" kimi bədii filmlər çəkilmişdir.

Ali Məclisin Sədri demişdir: Azərbaycanda ikinci dəfə ali hakimiyyətə qayıdan ulu öndərimiz ötən əsrin 70-ci illərindən başlayaraq xalq yaradıcılığının himayə olunması siyasətini daha geniş miqyasda davam etdirmişdir. Dahi şəxsiyyət bu sahədə görülən işləri ümummilli ideologiyada – azərbaycançılıqda birləşdirmiş, azərbaycançılığı və milli dövlətçiliyi ən yüksək milli dəyər kimi qiymətləndirərək demişdir: **"Azərbaycançılıq – öz milli mənsubiyyətini qoruyub saxlamaq, milli dəyərlərini və dövlətçiliyini qoruyub saxlamaq deməkdir"**.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

edə bilməz. Bizim üstünlüyümüzə ondan ibarətdir ki, gənc və güclü dövlətimiz möhkəm təməl üzərində qurulub. Çoxəsrlik tarix, mədəniyyət üzərində qurulub".

Qeyd olunmuşdur ki, bu gün ölkəmizin hər yerində olduğu kimi, muxtar respublikamızda da milli dəyərlərimizə, tarixi-mədəni irsimizə qayğı ilə yanaşılır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri xalq yaradıcılığı günlərinin keçirilməsi haqqında 2009-cu ildə Sərəncamı olmuş, 2012-ci il Naxçıvan Muxtar Respublikasında "Milli dəyərlər ili" elan edilmişdir. Bütün bunlar öz nəticəsini göstərmiş, bu sahədə sistemli tədbirlər həyata keçirilmişdir. Tarixi abidələrə yeni həyat verilmiş, xalq yaradıcılığı günləri təşkil olunmuş, milli kökə bağlılıq nümayiş etdirilmişdir. Ağacışləmə, papaqçılıq, dülgərlik, toxuculuq, xalçaçılıq, dəmirçilik, misgərlik, duluculuq, taxta üzərində oyma kimi qədim sənət sahələri qorunub saxlanılmışdır.

titkələri" və "Tarixi qaynaqlarda Nuh peyğəmbər" kitabları, üçcildlik "Naxçıvan folkloru" antologiyası nəşr etdirilmişdir. Yallılar nota köçürülmüş və onun əsasında "Naxçıvan-Şərur el yallıları" kitabı çap olunmuşdur. Bununla yanaşı, yallılardan ibarət kompakt disk də buraxılmışdır.

Ali Məclisin Sədri demişdir ki, milli dəyərlərə bağlılıq tarixi-mədəni irsin qorunmasından başlayır. Biz bu gün tarixi abidələri tədqiq və bərpa etməklə, milli dəyərləri yaşatmaqla, bir tərəfdən keçmişimizə və gələcəyimizə ehtiramımızı bildiririk, digər tərəfdən isə xalqımızın əsrlər boyu formalaşmış sənətkarlıq mədəniyyətini, həyat tərzini, məişətini, bir sözlə, milli dəyərlər sistemini yaşadırıq. Ulu öndərimiz tövsiyə edirdi ki, **gələcək uğurlara təminat xalqın milli dəyərlərini gənc nəsələ aşılamaqdan başlayır**. Bu mənada gənclərlə aparılan işlərdə milli dəyərlərə üstünlük verməli, azərbaycançılıq ideyasını

Ali Məclisin Sədri bu yolda hər kəsə uğurlar arzulamış, xalq yaradıcılığı sərgisinin təşkilində, milli dəyərlərimizin öyrənilməsi, yaşadılması və təbliğində əməyi olanlara təşəkkür etmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri 2015-ci il 3 noyabr tarixli Sərəncamına əsasən, xalq yaradıcılığının inkişafındakı səmərəli fəaliyyətlərinə görə 8 nəfər "Rəşadətli əməyə görə" nişanı, "Tarixi mənbələrdə Nuh peyğəmbər" və "Naxçıvan-Şərur el yallıları" kitablarının müəllifləri isə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri pul mükafatı ilə təltif edilmişlər.

Ali Məclisin Sədri Naxçıvan Muxtar Respublikasının "Rəşadətli əməyə görə" nişanını və pul mükafatını təqdim etmişdir.

Təltif olunanlardan Səriyyə Hüseynova və Fəxrəddin Səfərlilərə əməkərinə verilən qiymətə görə minnətdarlıq etmişlər.

Ardı 2-ci səhifədə

Yallılar xalqımızın bir çox milli mədəniyyət elementlərini və etnoqrafik xüsusiyyətlərini özündə cəmləşdirir. Qədim rəqs mədəniyyəti ilə yanaşı, özündə milli geyimlərimizi və bənzərsiz xalq musiqisini yaşadan yallılar bu gün də qorunur, gənc nəsillərə öyrədilir. İnsanları qələbəyə səsləyən, onlarda vətənə, torpağa məhəbbət hissi oyadan yallı havaları birlik və bərabərliyimizin rəmzinə çevrilmişdir.

Tədbirdə Şərur Xalq Yallı Ansamblının, şəhər və rayon mədəniyyət evlərinin yallı qruplarının üzvləri birlikdə "Köçəri" yallısını ifa etmişlər.

Ali Məclisin Sədri yallı kollektivləri ilə xatirə şəklində çəkirmiş, xalq yaradıcılığı sərgisi ilə tanış olmuşdur.

Məlumat verilmişdir ki, sərgiyə 37 el sənətkarı tərəfindən oyma, xəttatlıq, dulusçuluq, papaqcılıq, xalçaçılıq, misgərlik, toxuma, ağac üzərində yandırma, bədii tikmə və digər xalq sənətkarlığı sahələri üzrə 600-ə yaxın əl işi, rəsm əsərləri, məktəbdənkənar tərbiyə müəssisələrinin müəllim və şagirdləri tərə-

ğuliyəti və bədii-estetik zövqü əsasında formalaşır. Naxçıvanda toxuculuğun, boyaqçılığın və ipəkçiliyin inkişafı milli geyim mədəniyyətinin formalaşmasına da şərait yaratmışdır. Təbii coğrafi şəraitə uyğun olaraq inkişaf etdirilən geyimlər əsrlər keçdikcə özünəməxsus milli cəhətlərlə daha da zənginləşmişdir. Tarixən Naxçıvanda hazırlanan ləbbədə, çaxçur, çuxa, arxalıq, küləcə, çəpkən kimi milli geyimlər bu gün də maddi və mənəvi mədəniyyətimizin qaynaqları kimi qorunub yaşadırlar. Milli geyimlərin əsas cəhətlərindən biri də baş örtükləridir. Çalma, araqçın, rübənd, şal və kəlağayı kimi baş örtükləri Azərbaycan qadınının ismət və sədaqət nişanəsi kimi yüksək mənəvi dəyərə malikdir.

Tədbirdə milli geyimli oğlan və qızlar "Dədə Qorqud" dastanı əsasında səhnələşdirdikləri kompozisiyanı təqdim etmişlər. Kompozisiyada Dədə Qorqud və digər dastan qəhrəmanlarının obrazları canlandırılmış, Dədəmiz Qorqudun hikmətli sözləri səsləndirilmişdir.

üçün ayrılmış guşədə 20-yə yaxın milli yemək, şirniyyat və şərbətlər sərgi iştirakçılarına təqdim olunurdu.

Naxçıvan mətbəxinin qədim tarixi vardır. Muxtar respublika ərazisində müxtəlif iqlim zonalarının olması flora və faunamı xeyli zənginləşdirmişdir. Bu isə zəngin mətbəx yaradılması üçün əsas amildir. Naxçıvanda formalaşan süfrə mədəniyyəti, xüsusilə milli yemək nümunələrinin fəsilərə uyğun hazırlanması, təbii qidalanmaya üstünlük verilməsi əcdadlarımızın ətraf mühitlə tam harmoniyada yaşaması və sağlam həyat tərzini haqqında məlumat verir. Hazırda milli yeməklər hazırlanarkən qədim üsullarla yanaşı, müasir kulinariya tələbləri də nəzərə alınır, yerli məhsullardan geniş istifadə olunur, milli mətbəximiz daha da zənginləşdirilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidmətinin təqdim etdiyi guşədə məhkumların hazırladıqları ağac üzərində oyma, toxuculuq və misgərlik nümunələri sərgilənmişdir.

etdikləri "İkiyağı", "Göycəmən", "Xələfi", "Qaleyi", "Tənzərə", "Tello" və "Sarı gəlin" yallıları, milli musiqi alətlərində xalq mahnılarının səslənməsi xoş ovqat yaratmış, Şərur və Babək rayonlarından gələn pəhləvanların çıxışları maraqla qarşılanmışdır.

Xalqımızın zəngin və maraqlı folklor nümunələrindən biri də xalq oyunlarıdır. Tarixi çox qədimlərə gedən xalq oyunları insanlara yaxşılıq qorumaq, onlara dayaqlı durmaq kimi yüksək mənəvi keyfiyyətlər aşılayır. "Haxışta", "Fincan-fincan", "Hodu-hodu" və digər xalq oyunları tədbir iştirakçıları tərəfindən maraqla izlənilmişdir. "Şərur toyu", "Naxçıvan toyu" kompozisiyaları isə bu qədim el adətinin bütün incəliklərini təcəssüm etdirmişdir.

Tədbirdə qədim milli musiqi alətlərimizin sərgisi təşkil edilmiş, misdən hazırlanan əl işləri, özündə incəsənətin və memarlığın vəhdətini yaşadan şüşə üzərində vitrajlar nümayiş olunmuşdur.

Bu gün muxtar respublikada dekorativ-

findən hazırlanan 120 bədii tikmə və toxuma nümunələri, sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin və qadınların əl işləri çıxarılmış, muxtar respublikanın rayonlarında fəaliyyət göstərən folklor kollektivlərinin çıxışları üçün şərait yaradılmışdır.

Hər bir xalqın tarixi onun yaratdığı sənətkarlıq nümunələrində yaşayır. Bəşəriyyətin ilkin yaranış dövründən başlayaraq bu günə kimi xalq sənətkarlığı müxtəlif inkişaf mərhələləri keçmişdir. Sadə əl əməyinə əsaslanan əşyalar, məişət avadanlıqları sonralar həmin dövrlərdən xəbər verən maddi-mədəniyyət nümunələrinə çevrilmişlər. Bu gün Naxçıvanda milli dəyərlərimizin tərkib hissəsi olan xalq sənətkarlığı sahələrinin bərpa olunması da bu torpaqda tarixən formalaşmış zəngin tarixi-mədəni irsin yaşadılması kimi mühüm məqsədə xidmət edir.

Naxçıvanda oyma sənətinin qədim tarixi vardır. Əcdadlarımız bu sənətin ilkin nümunələrini Gəmiqayada daş üzərində yaratmış, daş kitabələrdə əks olunan müxtəlif təsvirlər bu günümüzdə qədər gəlib çatmışdır. Sonradan daş üzərində oyma ilə yanaşı, ağac üzərində oyma sənəti də inkişaf etdirilmişdir. Bu gün naxçıvanlı sənətkarlar ağac üzərində oyma sənətini yaşadır, xalqımızın min illər ərzində formalaşan bədii-estetik zövqü öz əksini bu əsərlərdə tapır. Sərgidə el sənətkarlarının tarixi abidələrin, nağıl personajlarının, "Dədə Qorqud" dastanındakı obrazların və Naxçıvan memarlıq məktəbinin elementlərinin əks olunduğu müxtəlif əl işləri nümayiş olunmuşdur.

Milli geyimlər hər bir xalqın milli xüsusiyyətləri, əmək fəaliyyəti, təsərrüfat məş-

Muxtar respublikada milli dəyərlərimizin elmi şəkildə öyrənilməsi, qədim sənətkarlıq sahələrinin və folklor nümunələrinin üzə çıxarılması diqqət mərkəzində saxlanılır. Son illər Naxçıvan mətbəxi, folkloru, mədəniyyəti, milli musiqi sənəti, tarixi abidələri haqqında ətraflı tədqiqat işləri aparılmış, yeni kitablar yazılmışdır. Sərgidə milli dəyərlərimizə və xalq sənətkarlığı sahələrinə aid olan kitablar nümayiş olunmuşdur.

Ali Məclisin Sədri xalq yaradıcılığının bütün sahələri üzrə elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasının vacibliyini vurğulamış, folklor nümunələrinin, xüsusilə xalq yaddaşından süzülüb gələn qədim əfsanə, mif və rəvayətlərin elmi şəkildə öyrənilməsi barədə tapşırıqlar vermişdir.

Sonra tədbir iştirakçıları sərgidə nümayiş olunan xalçalara baxmışlar. Xalq təbii sənətinin əsas qolu olan xalçaçılıq Naxçıvan mədəniyyəti tarixində özünəməxsus yer tutur. Müxtəlif naxış elementləri və təsvirlərlə, milli ornamentlərlə bəzədilən Naxçıvan xalçaları öz texniki xüsusiyyətlərinə, toxunma üslubuna, kompozisiya quruluşuna, ornament zənginliyinə və rəng koloritinə görə bir-birindən fərqlənir, əcdadlarımızın qədim məişət mədəniyyəti və həyat tərzini haqqında ətraflı məlumat verir. Bu gün də Naxçıvanda xalçaçılıq sənəti yaşadırlar. Muxtar respublikada Naxçıvan Dövlət Xalça Muzeyi fəaliyyət göstərir. Bu sahədə həyata keçirilən tədbirlərin tərkib hissəsi olaraq Naxçıvanda xalça toxuma emalatxanaları yaradılmış, peşə məktəblərində xalçaçılıq kursu açılmış, "Naxçıvan xalçaçıları" kitabı çap olunmuşdur.

"Naxçıvan Mətbəxi" Kulinariya Mərkəzi

Dulusçuların hazırladıqları müxtəlif saxsı qablar, nümayiş etdirilən qədim dulusçuluq əşyaları və alətləri böyük maraqla doğurmuşdur. Bildirilmişdir ki, aparılan arxeoloji qazıntılar zamanı üzə çıxarılan saxsı qablar Naxçıvanda dulusçuluğun qədim istehsal sahələrindən biri olduğunu təsdiq edir. Naxçıvan xanlığı dövründə saxsı qablar istehsalı geniş vüsət almış, Naxçıvan və Ordubad şəhərlərində 20-dən artıq dulusçu fəaliyyət göstərmiş, onların hazırladıqları səhəng, cürdək, bardaq, kuzə, küp, sürəhi, qurqur, dolça, kasa və digər dulusçu əşyaları məişətdə geniş istifadə olunmuşdur.

Xalqımızın məişətində papaq baş geyimi olmaqla yanaşı, həm də mentalitet və ləyaqət rəmzi hesab olunmuşdur. Yüz illər boyu xalqın məişət mədəniyyəti ilə sıx əlaqədə inkişaf edən papaqcılıq sənəti günümüzdə də yaşadırlar. Sərgidə nümayiş etdirilən qədim və milli papaq nümunələri maraqla qarşılanmışdır.

Naxçıvandakı tarixi abidələrin üzərində rast gəlinən kufi və nəstəliq xətləri burada xəttatlıq sənətinin inkişafından xəbər verir. Əcəmi memarlıq məktəbinin əsas səciyyəvi cəhətlərindən biri də abidələrin üzərində xəttatlıq elementlərinin əks olunmasıdır. Naxçıvan ərazisindəki daş kitabələrdə və əlyazmalarda da xəttatlıq sənətinin izlərinə rast gəlinir. Bu gün də sənətkarlar xəttatlıq sənətini yaşadır, onu forma və məzmunca zənginləşdirirlər.

Sərgidə muxtar respublikanın rayonlarından gələn folklor qrupları maraqlı çıxışlar etmişlər. Muğam üçlüklərinin, sazçalan qızların ifası, Şərur Xalq Yallı Ansamblının və rayon mədəniyyət evlərinin yallı qruplarının təqdim

təbii sənət nümunələri hazırlanır, bu sahə ilə məşğul olan sənətkarların fəaliyyətinə dəstək verilir. Naxçıvanda bu sənətin ən qədim növü olan bədii tikmə nümunələri işlənmə texnikası və bəzək üsulları ilə seçilir. Qədimdən qızların cehizinin bir qismini onların özü tərəfindən hazırlanmış süfrələr, gülbətinli araqçın, pıləkli və bu kimi tikmələr təşkil edirdi. Tikmələrdən milli geyimlərimizin bəzədilməsində də geniş istifadə olunmuşdur.

Sərgidə dekorativ-təbii sənət nümunələri, bədii tikmələr, dəri üzərində qabartma üsulu ilə hazırlanmış təbii sənət əsərləri, muncuqlu əl işləri nümayiş olunmuşdur.

Bədii tikmə ilə məşğul olan Aida İbrahimova sənətkarlarından minnətdarlıq edərək demişdir: Vaxtilə biz sənətkarların hazırladıqları əsərlər evlərdə qalırdı, üzə çıxarmaq mümkün deyildi. Lakin bu gün Naxçıvanda unudulmaqda olan sənət sahələri üzə çıxarılır, el sənətkarlarının fəaliyyətinə dəstək verilir, onların əl işlərindən ibarət sərgilər təşkil olunur, xalq yaradıcılığı sahələri ilə məşğul olan insanlara qayğı göstərilir. Bu isə bizi daha da səylə çalışmağa, qədim və unudulmaqda olan sənət sahələrinə yeni həyat verməyə ruhlandırır.

Sağlamlıq imkanları məhdud insanların cəmiyyətdə inteqrasiyası vacib məsələdir. Muxtar respublikada bu istiqamətdə kompleks tədbirlər görülür. İstər sağlamlıq imkanları məhdud gənclərin təhsilə cəlbi, istərsə də bu kateqoriyadan olan insanların istedad və bacarığının üzə çıxarılması sahəsində görülən işlər ardıcıl xarakter almışdır.

Ardı 3-cü səhifədə

